

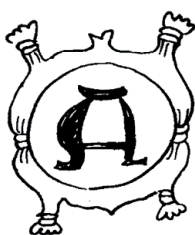
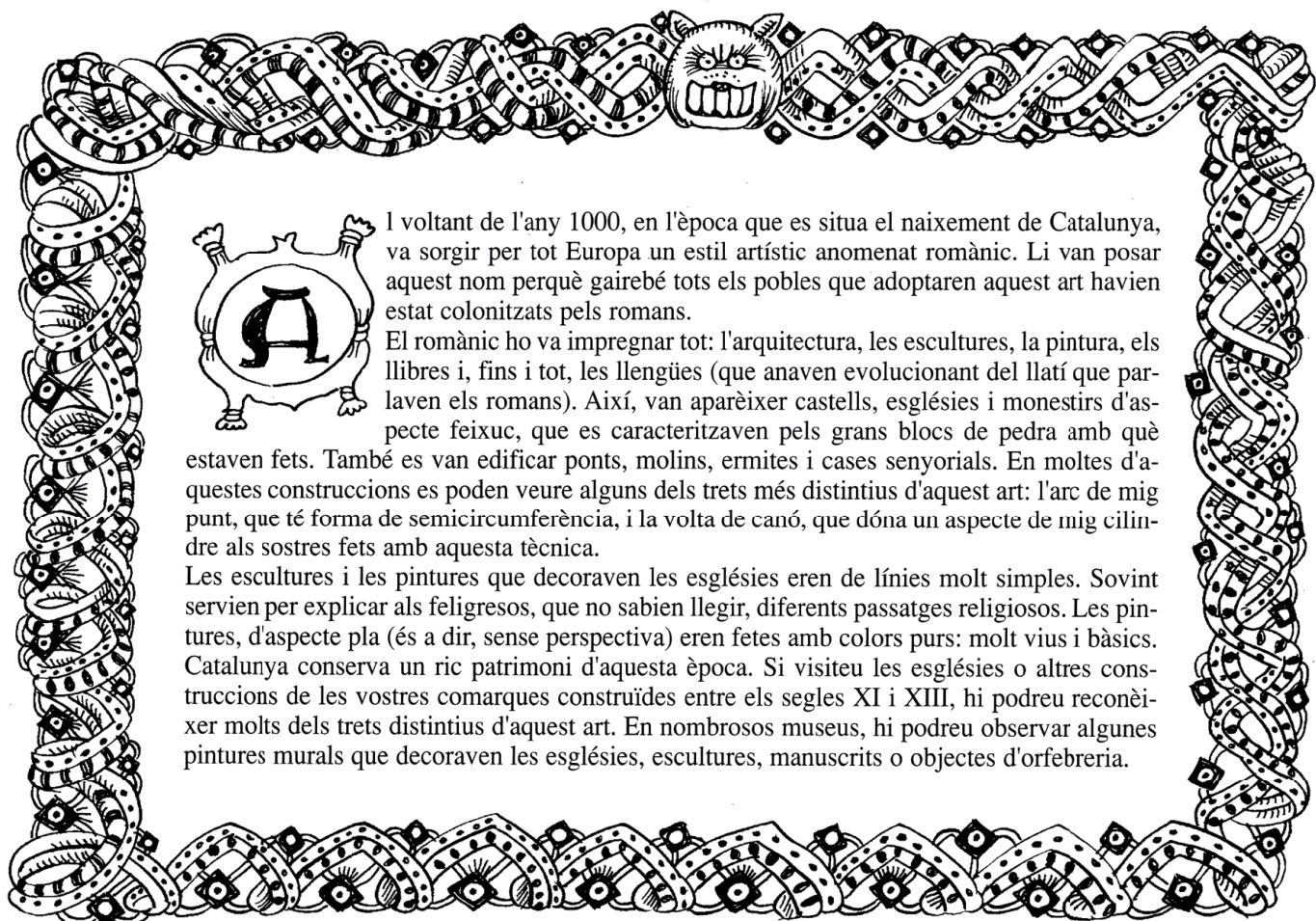
Descobreix
els secrets
de l'art

www.pilarin.cat

Pilarin

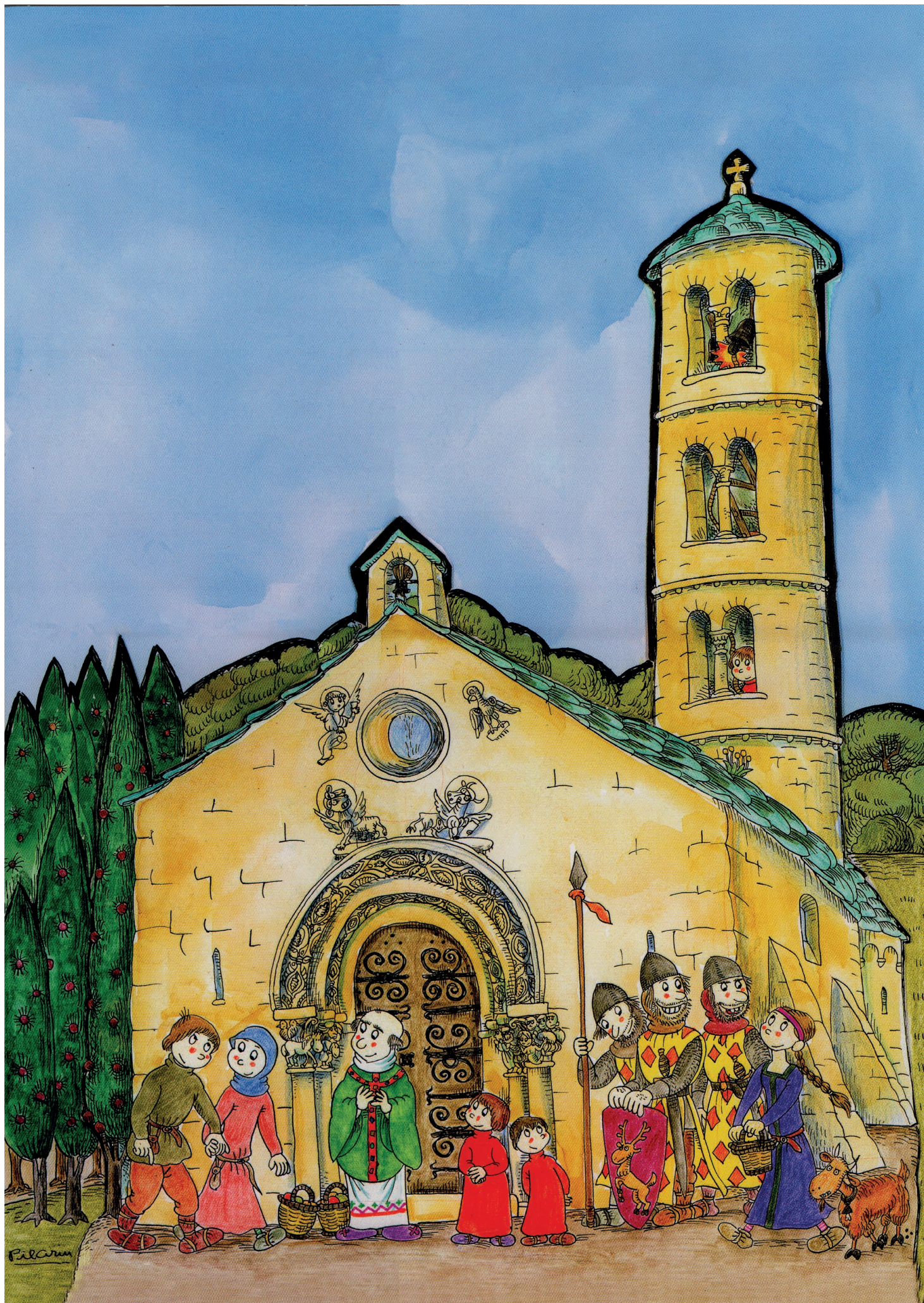
Pilarin

l voltant de l'any 1000, en l'època que es situa el naixement de Catalunya, va sorgir per tot Europa un estil artístic anomenat romànic. Li van posar aquest nom perquè gairebé tots els pobles que adoptaren aquest art havien estat colonitzats pels romans.

El romànic ho va impregnar tot: l'arquitectura, les escultures, la pintura, els llibres i, fins i tot, les llengües (que anaven evolucionant del llatí que parlaven els romans). Així, van aparèixer castells, esglésies i monestirs d'aspecte feixuc, que es caracteritzaven pels grans blocs de pedra amb què estaven fets. També es van edificar ponts, molins, ermites i cases senyoriales. En moltes d'aquestes construccions es poden veure alguns dels trets més distintius d'aquest art: l'arc de mig punt, que té forma de semicircumferència, i la volta de canó, que dona un aspecte de mig cilindre als sostres fets amb aquesta tècnica.

Les escultures i les pintures que decoraven les esglésies eren de línies molt simples. Sovint servien per explicar als feligresos, que no sabien llegir, diferents passatges religiosos. Les pintures, d'aspecte pla (és a dir, sense perspectiva) eren fetes amb colors purs: molt vius i bàsics. Catalunya conserva un ric patrimoni d'aquesta època. Si visiteu les esglésies o altres construccions de les vostres comarques construïdes entre els segles XI i XIII, hi podreu reconèixer molts dels trets distintius d'aquest art. En nombrosos museus, hi podreu observar algunes pintures murals que decoraven les esglésies, escultures, manuscrits o objectes d'orfebreria.

1. ELEMENTS

Tots aquests dibuixos corresponen a imatges i objectes típics de l'època del romànic:

- Una **talla de la Mare de Déu**.
- Un **Crist en Majestat**.
- Un **Pantocràtor**.
- Un **àngel**.
- Uns **arcs de mig punt**.
- Un **canelobre**.
- Una **arqueta**.
- Un **morter**.
- Una **llança**.
- Una **corona**.
- Un **encenser** per cremar encens a les esglésies.
- Una **lipsanoteca**, que servia per guardar relíquies.
- Un **escut d'armes** d'una família noble.
- Una **mallà metèl·lica** per protegir els cavallers en les guerres.
- Una **mitra** i un **bàcul** de bisbe.

Podries posar el nom de cada objecte (en negreta) al costat del dibuix corresponent?

Si tens més informació sobre alguns d'aquests objectes, ho pots anotar a continuació.

2. EL LABERINT

Aquest és un paisatge de l'època del romànic. Com pots veure, hi havia molt poques cases i estaven situades a prop dels conreus i els boscos que els camperols explotaven per poder sobreviure. Aquestes terres solien ser propietat dels senyors feudals o de l'Església.

A una banda de la imatge, hi veuràs un pelegrí que porta un barret, una capa i un bastó amb una carabassa per poder beure aigua durant el viatge. En aquell temps, alguna gent feia llargs recorreguts fins a un santuari o un temple, recordant el camí que sants o apòstols havien fet molts anys enrere.

Podries ajudar el pelegrí a arribar fins al temple?

3. UNEIX LES PARELLES

Aquí pots veure com vestien les persones del romànic, és a dir, al començament de l'edat mitjana. La indumentària de cada personatge ens permet saber quin ofici tenia i a quin estament social pertanyia. La roba era molt difícil d'aconseguir i portaven el mateix vestit fins que ja no se'l podien posar de tan gastat com estava. Gairebé tothom duia el cap cobert per protegir-se del sol, el fred i la pluja. Però els barrets i els altres ornaments que es posaven al cap, com ara les corones o les diademes, també servien per fer distincions socials.

Els instruments o objectes que porten els personatges ens donen pistes sobre la seva ocupació o posició social. Per exemple: les bosses de diners lligades al cinturó i els cistells plens ens fan pensar en aquestes persones venien productes obtinguts al camp.

Podries unir aquelles parelles que et sembli que tenen alguna cosa en comú?

Potser serà més fàcil si primer intentes definir qui és cada personatge i que feia. Després, intenta veure la relació entre els diferents personatges. Per exemple: el soldat i el camperol podien estar al servei d'un mateix senyor feudal.

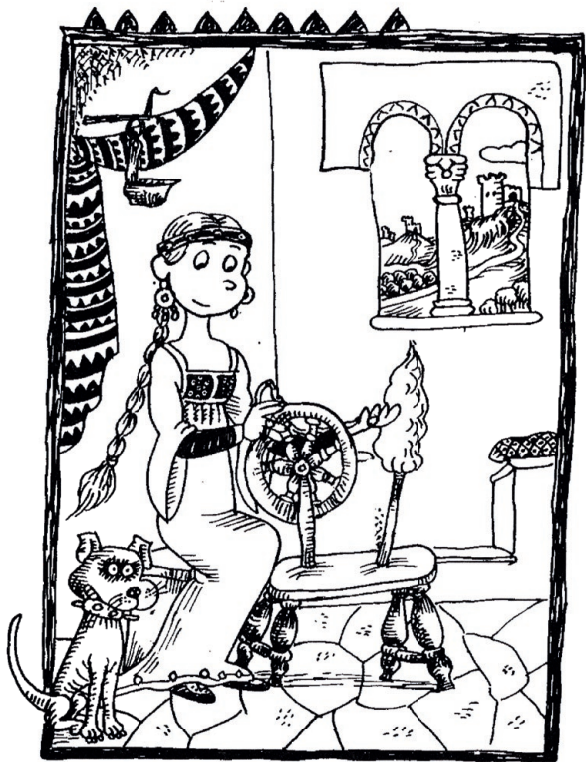
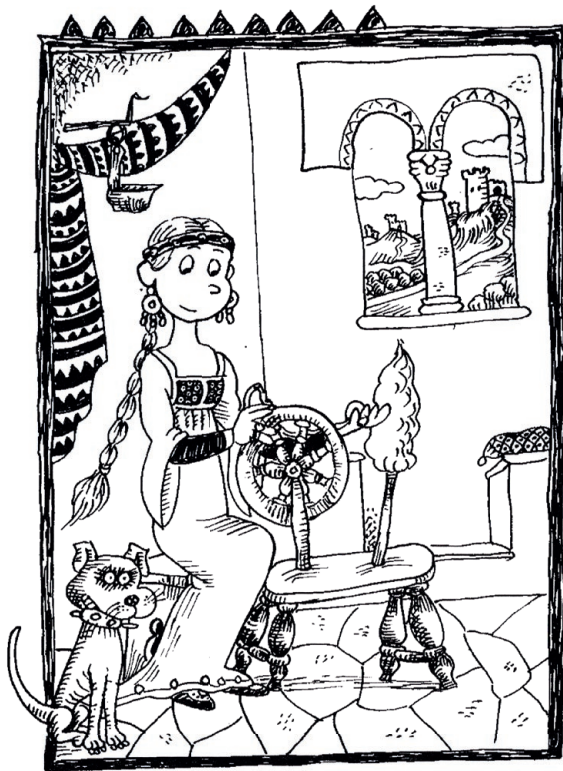

4. LES SET DIFERÈNCIES

La majoria de gent vivia en cases molt senzilles. Aquells que vivien en castells o palaus tenien més riquesa i comoditats. No obstant això, la decoració i els mobles de les cases senyorials eren força austers.

Fixa't en aquesta noia de família noble, en l'estança on es troba i en els instruments que fa servir per filar.

Podries encerclar les set diferències que hi ha entre els dos dibuixos?

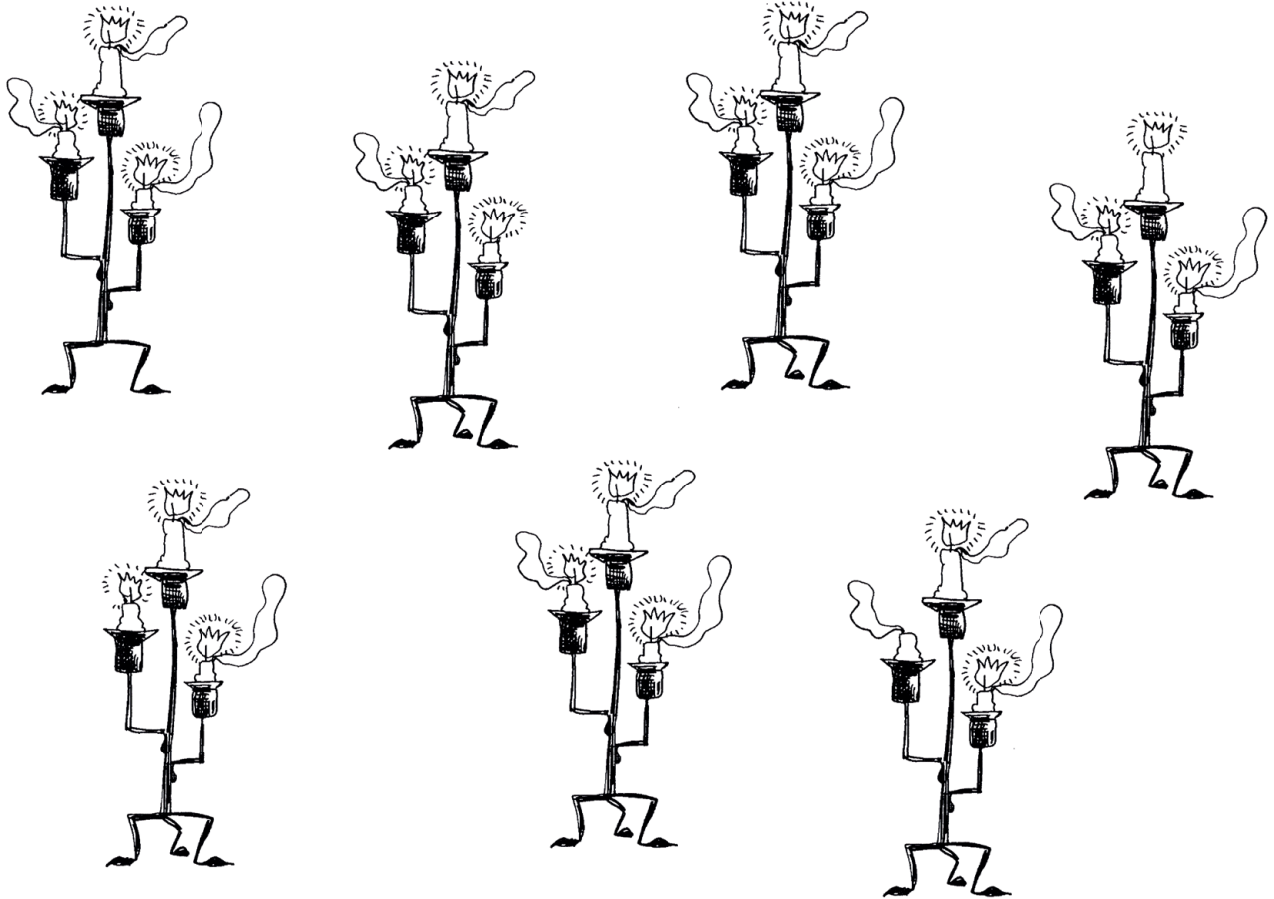

5. NOMÉS DOS SÓN IGUALS

Durant molts segles, en fer-se de nit, l'únic sistema d'il·luminació que hi havia eren les espelmes o les torxes. Les espelmes solien col·locar-se en canelobres de ferro: permetien fixar un punt de llum i evitaven que es provoquessin petits incendis.

D'aquesta manera, també es podien transportar les espelmes d'un lloc a un altre amb més facilitat i sense cremar-se.

Només dos d'aquests canelobres són iguals. Podries dir quins?

6. UN OBJECTE PER A CADA PERSONA

La indumentària dels personatges que tens dibuixats a continuació t'ajudarà a conèixer la seva ocupació. Això et permetrà saber quins dels objectes que apareixen a la il·lustració són els més adequats per a cada persona.

Podries unir cada objecte o animal amb el seu propietari o propietària?

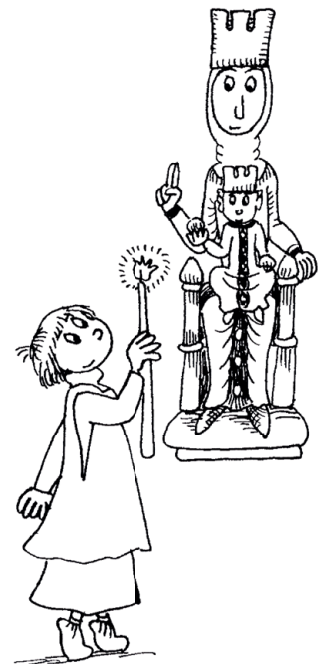

7. SOPA DE LLETRES

En aquesta sopa de lletres trobaràs sis paraules que fan referència a elements característics de l'època del romànic. Algunes ja han sortit abans, i d'altres són noves. Un cop les hakis trobat, intenta definir el seu significat.

Les paraules són:

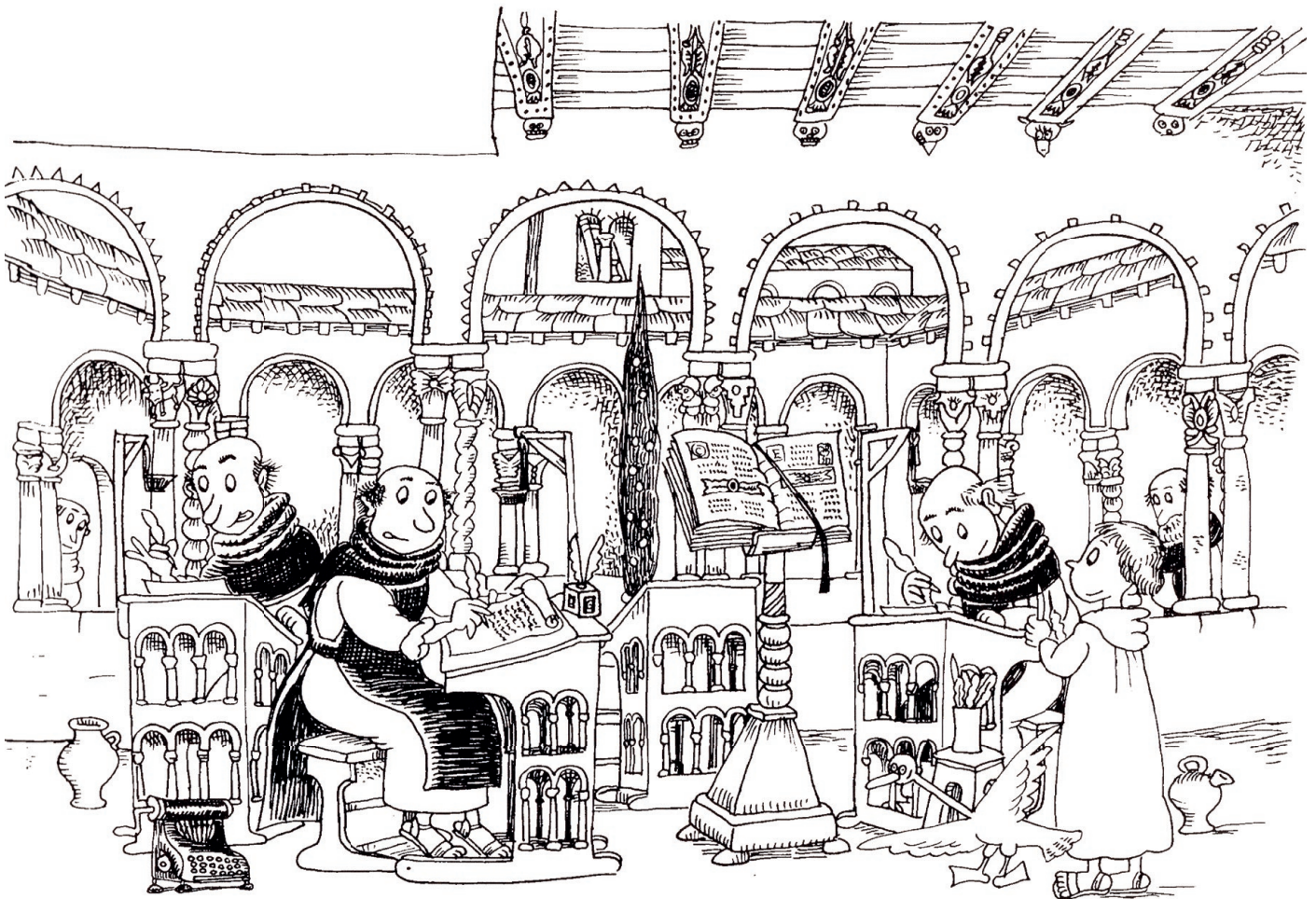
- **Llàntia**
- **Jesús**
- **Màndorla**
- **Baldaqú**
- **Pantocràtor**
- **Apòstol**

8. ANACRONISME

La majoria de gent d'aquella època no sabia llegir ni escriure. Els monjos, que vivien en monestirs, copiaven els llibres a mà i, de vegades, hi feien il·lustracions força vistoses. A més de dedicar-se a la vida religiosa, els monjos feien feines molt diverses dins del monestir: conrear l'hort, tenir cura dels animals domèstics, arxivar i guardar documents a les biblioteques, resar, etcètera.

Si observes atentament aquest dibuix, hi trobaràs un objecte que no pertany a aquella època.

Pilarin

www.pilarin.cat